

Kas gi mus atskirs nuo Kristaus meilės? /Rom 8,35/

2017 m. vasaris Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys Nr. 2 (174)

Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X (internete ISSN 2424-4341)

NEDĖKINGUMAS KALBA APIE NEATGAILAVUSIĄ ŠIRDĮ

Paminklas Žuvusiems ties Širvyntais karžygiams 1919-1922, pastatytas 1927 m., skulptorius Robertas Antinis vyresnysis, nugriautas 1954 m., atstatytas 1991 m.

Susirinkome paminėti Vasario 16-osios Nepriklausomybės deklaracijos akto. Mūsų bažnyčioje dabar šalta, kaip ir anuomet, prieš pasirašant. Šis šaltis mus tarsi priartina prie tų laikų. Lietuvos Taryba sprendė, kurioje šalto pokarinio Vilniaus vietoje susirinkti akto pasirašymui. Kadangi J. Basanavičiaus bute buvo labai šalta, pasirinkta šiltesnė vieta –

Lietuvos šalpos komitetas, kuriame krosnis būdavo dažniau pakuriama.

Šį vakarą mes minime signatarus: Joną Vileišį, Jurgį Šaulį, Justiną Staugaitį, Stanislovą Narutavičių, Joną Basanavičių, Antaną Smetoną, Kazimierą Šaulį, Steponą Kairį, Joną Smilgevičių, Kazimierą Bizauską, Joną Vailokaitį, Donatą Malinauską, Vladą Mironą, Mykolą Biržišką,

Alfonsą Petrulį, Saliamoną Banaitį, Petrą Klimą, Aleksandrą Stulginskį, Jokūbą Šerną, Praną Dovydaitį, kurie Vilniuje 1918 m. vasario 16 d. pasirašė visai Lietuvai svarbią Nepriklausomybės deklaraciją.

Galvojant apie praeitį, apie istoriją ir politiką, labiausiai norisi gero suvokimo. Norisi blaiviai pažvelgti į mūsų praeitį ir į save pačius. Kalbant apie valstybę, reikėtų dažniau minėti ne tiek drąsą ar šaunų apsuksumą, bet dėkingumo jausmą. Dėkingumas yra požymis, kad žmonės yra atsivėrę teisingumui ir meilei, kad yra teisingame santykiyje su Dievu ir žmogumi.

Laiške kolosiečiams sakoma:

Nuolat meldamiesi už jus, dėkojame Dievui, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvui,

nes girdime apie jūsų tikėjimą Kristumi Jėzumi ir jūsų meilę visiems šventiesiems /Kol 1,3-4/.

Jūsų širdyse teviešpatauja Dievo ramybė, į kurią esate pašaukti viename kūne. Ir būkite dėkingi.

Kristaus žodis tegul tarpsta jumoje. Mokykite ir įspėkite vieni kitus visokeriopa išmintimi, su dėkinga širdimi giedokite Viešpačiui psalmes, himnus ir dvasines giesmes. Ir visa, ką bedarytumėte žodžiu ar darbu, visa darykite Viešpaties Jėzaus vardu, per Jį dėkodami Dievui Tėvui /Kol 3,15-17/. Nuolat melskitės, budėdami ir dėkodami /Kol 4,2/.

Dievas teikia žmogui gyvybę ir kvėpavimą, kurio dėka jis gyvena ir juda. Dievas, kuris apsireiškė per sąžinę ir leidžia žmogui suvokti, kas yra teisinga, o kas yra bloga ir neteisinga. Neatgailavęs nedėkoja Dievui. Kodėl? Nes jis nesupranta savęs ir artimo. Nesupratęs Dievo meilės, nejaučia ir dėkingumo. Tokios būklės išdavoje neatleidžia kitam žmo-

gui. Neatleidžia ir nedėkoja net artimui: savo žmonai, žmona – vyrui, vaikai – tėvams. Kritiškos dvasios žmogus yra negatyvus ir nedėkingas. Tai kyla iš perdėto dėmesio savajam aš, kuris tvirtina: *Aš nusipelniau geriau nei tai, aš vertas kur kas daugiau*. Tokia kritiška nuostata su naikina dėkingumą.

Kai kurie žmonės nedėkoja paprasčiausiai todėl, kad jie nepatenkinti, jog Dievas nedaro to, ko jie nori. Nes Dievas daro kitaip. Yra taip mąstančių žmonių – daug kas ne taip, kaip jie norėtų, ir jie tikslingai nedėkoja, nes tokia jų nuostata. Abejotumas ir įtarumas vyrauja net tada, kai viskas klostosi puikiai. Negalvojama, jog reikia padėkoti. Jeigu viskas yra gerai, tuomet ir Dievas, ir žmogus, ir valstybė užmirštami. O kai kas pablogėja – ant artimojo, ant valstybės ir Dievo užpykstama. Kadangi mūsų laikais dažnai esame nepatenkinti gyvenimo galimybėmis, esame tarsi *indėnai karo take*. **Taip esame būsenoje, kai visi vienas prieš kitą kariauja.**

Senovės romėnai turėjo priežodį – *homo homini lupus est*.

Jei pažiūrėtume į nelaimingus, susipykusius, piktus žmones, matytume jų bendrą bruožą: *jie yra nedėkingi*. Tokie žmonės mano, kad visa priklauso nuo sėkmės, kuri juos aplenkė. Nėra dėl ko dėkoti ar jausti dėkingumą. O kai viskas gerai, juk negali dėkoti sėkmei, nes sėkmė yra nekontroliuojama. Jų širdyse nėra jokio dėkingumo. Menkiausią juos aplankiusį gėrį jie priskiria sėkmei, o visa kita jiems neįdomu. Taigi, pasaulis pilnas nedėkingų žmonių, kurie negali būti dėkingi net artimam žmogui. Be abejo, jie nėra dėkingi ir Dievui, kurio nemato ir nepažįsta.

Paklauskime savęs, ar gali tvarius santykius šeimoje, bendruomenėje kurti nedėkingi žmonės?

Ar valstybę gali kurti ir stiprinti nedėkingi egoistai?

Tačiau, jeigu žmogus tampa krikščionimi, jo viduje įvyksta pokyčiai – jis suvokia, kad turi už viską dėkoti Dievui. Evangelikų reforma-

tų teologija pabrėžia dėkingumą, net mirusius minint tik dėkojama. Dėkingumas tampa mūsų naujo gyvenimo dalimi.

Visuomenės kultūra yra kitokia – už nieką nedėkojama, kad niekas nepagalvotų, jog esi tas, kuris tai, ko neturi, gauna iš kitų. Šlovinama galia ir apsukrumas.

Ar mes esame dėkingi Vasario 16-osios signatarams ir tiems vyrams bei moterims, kurie savo gyvenimais liudijo laisvę? Kas įvyksta, kai esame dėkingi?

Dievas yra pašlovinamas, o mes – palaininami. Kai dėkojame, šeima laiminama, vaikai laiminami, valstybė statoma. Mūsų dėkojimas daro didžiulį poveikį. *Dėkojimas moko atsakomybės. Atleidžiame kaltininkams, traukiames nuo gundymo, nuo pikto, vykdome Dievo valią ir gauname Jo atleidimą, esame Jo ramybėje ir sakome: Tėve mūsų. AMEN*

Kun. Tomas Šernas

Ulrichas Cvinglis

Ulrichas Cvinglis (*Ulrich Zwingli, 1484–1531 m.*) – vienas pirmųjų Reformacijos teologų, šveicariškojo protestantizmo pradininkas. Jo reformatoriška veikla ir teologinės pažiūros daugeliu aspektų buvo panašios į Vokietijos reformatoriaus M. Liuterio, nors Liuteris nedarė tiesioginės įtakos Cvinglio pažiūrų susiformavimui.

Cvinglis gimė ir augo Vidhauso kaimelyje, Šveicarijoje, viduriniam socialiniam sluoksniui priklausančioje šeimoje. Pradinį išsilavinimą jaunajam Ulrichui padėjo įgyti dėdė. 1494 m. Cvinglis išvyko į Bazelį ir Berną studijuoti septynių laisvųjų menų. Vėliau mokėsi Vienoje, kur susiformavo jo humanistinės pažiūros, 1502 m. baigė teologijos studijas Bazelyje, o 1506 m. įgijo laisvųjų menų ir filosofijos magistro laipsnį ir tapo Glaruso miesto kunigu. 1512 ir 1515 m. Cvinglis dalyvavo karo žygiuose kaip kapelionas.

1516 m. Cvinglis persikėlė į En-

zidelną, kur gilino savo teologines žinias, pradėjo formuluoti pirmąsias reformatoriškas idėjas. Šis miestas buvo populiarus Mergelės Marijos garbinimo centras, į jį nuolatos atvykdavo daugybė piligrimų. Naujasis kunigas pradėjo viešai pasisakyti prieš šią piligrimystės praktiką, įrodinėjo, kad Naujasis Testamentas apie ją nekalba, todėl ji nenaudinga sielos išganymui.

Šventasis Raštas Cvingliui buvo vienintelis autoritetas ir vadovas tikėjimo klausimais.

1518 m. novatoriškas pamokslininkas buvo perkeltas į Ciurichą ir paskirtas miesto katedros klebonu. Prieš priimdamas paskyrimą, jis iškėlė sąlygą, kad jam būtų leista netrukdomai skelbti *gryną* Evangeliją. Labai greitai Cvinglis tapo populiarus – pasiklausyti jo pamokslų ateidavo didelės minios žmonių. Pamokslaudamas jis drąsiai kritikuodavo įvairius prietarus, bažnytines apeigas ir kitus reiškinius, kurie prieštaravo Biblijos mokymui. Naujasis kunigas įgijo miestelėnų pagarbą ne tik dėl pamokslų, bet ir dėl ganytojiško rūpestingumo.

Kai Ciuriche kilo didelė maro epidemija, Cvinglis nesibaimindamas lankydavo ir guosdavo nelaimės ištiktuosius. Jis pats irgi užsikrėtė maru, tačiau po trijų mėnesių pagijo.

Šis kovos su mirtimi patyrimas suformavo Cvinglio tikėjimą Dievo visavaldyste. Jis aiškiai suvokė, kad žmogaus likimas priklauso tik nuo Dievo valios. Savo išgyvenimus 1519 m. jis įamžino kūrinyje *Maro giesmė (Pestlied): Te viskas vyksta pagal Tavo valią, nes joje nėra trūkumų. Aš – tavo indas, pasiruošęs būti išgelbėtas arba sunaikintas*.

Jausdamas Ciuricho valdžios palaikymą, Cvinglis po truputį pradėjo reformuoti miesto religinį gyvenimą. Panašiai kaip Liuteris, jis pradžioje pasipriešino indulgencijų pardavinėjimui, taip pat išsakė abejones dėl mokymo apie celibatą pagrįstumo ir dėl Gavėnios pasninko reikalingumo. 1522 m. kovo 9 d. reformų šalininkai surengė protesto renginį – jie per Gavėnią valgė rūkytas dešras, taip viešai demonstruodami nepritarimą privalomiems pasninko įsakymams. Kai tais pačiais metais buvo atspausdintas pirmas Cvinglio teologinis darbas *Dievo Žodžio aiškumas ir neklaidingumas (Von Klarheit und Gewissheit des Wortes Gottes)*, reformatoriškos idėjos pradėjo skliti po visą Šveicariją.

Pirmasis į naujoves sureagavo Konstanco vyskupas, kurio valdžioje buvo Ciuricho parapija. Nors vyskupas įvairiais būdais bandė stabdyti prasidėjusias reformas, tačiau Ciuricho miesto valdžia tvirtai palaikė Cvinglio idėjas ir veiklą. Viešose polemėse dvikovose su vyskupo atstovu Cvinglis, remdamasis Šventuoju Raštu, sėkmingai gynė savo įsitikinimus. Šie du 1523 m. vykę disputai ir ženklino galutinį reformuotos šveicariškos Bažnyčios atsiskyrimą nuo Romos katalikų Bažnyčios.

1525 m. religinė reforma Ciuriche praktiškai buvo įgyvendinta. Tais metais išėjo bene reikšmingiausias Cvinglio veikalas *Komentaras*

apie tikrą ir klaidingą religiją (Commentarius de vera et falsa religione). Jame galima rasti Liuterio akcentuoto išteisinimo vien per tikėjimą Kristumi mokymo atkartojimą:

Atgailaudamas žmogus pamato tikrąją savo būklę ir visiškai nusivilia. Tokiu būdu, praradęs pasitikėjimą savimi, jis pradeda ieškoti prieglobsčio Dievo gailestingume, tačiau jį baugina dieviškas teisingumas. Tuomet jis pamato Kristų, kuris prisiėmė dieviško teisingumo reikalaujamą bausmę už mūsų nusižengimus. Tik patikėjęs Kristumi, žmogus atranda išgelbėjimą, nes tik Kristus yra patikimas Dievo gailestingumo užstatas.

Svarbiausias reformatoriaus tikslas buvo atkurti švarų biblinį tikėjimą ir bažnytinę praktiką.

Cvinglis buvo pasiryžęs atsisakyti visko, ko aiškiai nepatvirtina Dievo Žodis (Liuterio pozicija buvo šiek tiek kitokia – palikti viską, kas neprieštarauja Dievo Žodžiui). Buvo panaikintos tradicinės mišios, šventųjų atvaizdų garbinimas, vietoje lotynų imta vartoti vokiečių kalba. Įvesta labai supaprastinta liturgija. Kita svarbi naujovė – per Viešpaties Vakarienę pasauliečiams buvo leista priimti ne tik duoną, bet ir vyną. Daugelis kunigų ir vienuolių atsisakė celibato, sukūrė šeimas (pats Cvinglis tai padarė 1522 m. veddamas Aną Reinhard (*Anna Reinhard*), su kuria susilaukė keturių vaikų). Uždaryti vienuolynai buvo pertvarkomi į mokyklas, nes Cvinglis labai rūpinosi visuotiniu švietimu. Išsilavinimas tapo prieinamas kiekvienam žmogui, nepriklausomai nuo jo socialinio statuso.

1528 m. Cvingliui laimėjus dar vieną disputą Berne, į reformatų pusę perėjo kaimyniniai miestai: Bazelis, Galas, Šafhauzenas ir Konstancas. Tuo metu Šveicarija nebuvo vientisa valstybė, bet atskirų „valstybių“ – kantonų konfederacija. Didesnė dalis kantonų tapo protestantiškais, kiti liko ištikimi Katalikų bažnyčiai. Bodeno mieste buvo sušauktas susirinkimas (šveicariškasis Vormso seimo analogas), kuriame

buvo svarstomi kai kurie Cvinglio mokymo aspektai. Susirinkimas suteikė viltį, kad Šveicarijos konfederacijos vienybė gali būti išgelbėta, tačiau taika tęsėsi neilgai. 1531 m. karinių veiksmų ėmėsi katalikiški kantonai – 8 000 žmonių armija netikėtai įsiveržė į Ciuricho kantoną, kuris nebuvo pasiruošęs karui. Kapelio mūšio lauke krito apie 500 ciurichiečių. Po mėnesio buvo pasirašyta Kapelio taika. Pralaimėjusioji pusė įsipareigojo padengti karo išlaidas bei buvo susitarta, kad kiekvienas kantonas laisvai pasirinktų tikėjimą. Nuo to laiko Šveicarija ilgam pasidalino į dvi aiškias sritis: protestantišką ir katalikišką. Pats Cvinglis Kapelio kautynėse dalyvavo kaip kapelionas – rūpinosi sužeistaisiais ir mirštančiais. Deja, šiame mūšyje Cvinglis žuvo – jis ėjo 47-uosius metus.

Cvinglio įpėdiniu Ciuriche tapo Henrikas Bulingeris (*Heinrich Bullinger*), o netrukus, 1536 m., į Šveicariją atvyko naujasis reformatų judėjimo lyderis Jonas Kalvinas (*Jean Calvin*). Kadangi Cvinglis anksti mirė, jis nespėjo palikti daug brandžių teologinių kūrinių, visgi galima teigti, kad

Cvinglis padėjo Reformatų bažnyčios pamatus, o patį pastatą pastatė J. Kalvinas

Būtent J. Kalvinas galutinai suformavo reformatų teologinę sistemą.

Cvinglio pradėtas Šveicarijos religinis atsinaujinimas nebuvo Martyno Liuterio reformų pasekmė – tai du lygiagretūs, savarankiški judėjimai. Nors šie judėjimai neturėjo esminių doktrininių skirtumų (nesusitarta tik dėl Eucharistijos), vis dėlto susiformavo dvi atskiros Bažnyčios: reformatų ir liuteronų. Laikui bėgant, šveicariškas reformatų tikėjimas plačiai išplito ne tik Šveicarijos kantonuose, bet ir kitoje šalyse.

Martynas Liuteris:

Čia aš stoviu. Aš negaliu kitaip. Tepadeda man Dievas.

Martynas Liuteris (Martin Luther, 1483–1546 m.) Vokietijos teologas, Bažnyčios reformatorius. Jo idėjos įžiebė Reformaciją, padarė didelę įtaką protestantizmo mokymui, suformavo naujas krikščionybės tradicijas. Liuterio atliktas Biblijos vertimas į vokiečių kalbą skatino bendrinės kalbos ir vertimo mokslo vystymąsi. 46-os psalmės motyvais sukurta jo giesmė *Tvirčiausia apsaugos pilis* tapo Reformacijos himnu. Visuotinai sutariama, kad Liuterio įnašas į Vakarų civilizacijos vystymąsi neapsiriboja vien tik Bažnyčios vidaus reformomis.

Iš valstiečių kilęs Martyno Liuterio tėvas Hansas Liuteris stengėsi suteikti savo sūnui išsilavinimą ir norėjo, kad jis taptų teisininku. Tėvo paskatintas Martynas Liuteris 1501 m. įstojo į Erfurto universitetą ir 1505 m. gavo teisės magistro laipsnį. Tačiau tais pačiais metais išgąsdintas audros Liuteris pasižadėjo pasišvęsti Dievui ir tapo vienuoliu augustijonu.

Nors Martynas Liuteris skrupulingai vykdė visas vienuolio pareigas, jam nepavyko rasti ramybės su Dievu ir atsikratyti savo nuodėmingumo naštos. Tai matydamas Liuterio vyresnysis Johanas fon Štaupicas (Johann von Staupitz) paskatino jaunąjį vienuolį siekti akademinės karjeros, taigi 1512 m. Liuteris tapo teologijos mokslų (Biblijos) daktaru ir Vitenbergo universiteto teologijos fakulteto senato nariu. Kruopščiai studijuodamas Bibliją Liuteris suprato, kad to meto Bažnyčia pametė iš akių krikščionybės tiesas, kurios Šventajame Rašte pabrėžiamos kaip esminės. Tai suvokęs jis pradėjo mokyti, kad išganymas yra tik Dievo malonės dovana, gaunama vien tik tikėjimu į Jėzų Kristų.

Liuteris ne tik ėjo profesoriaus pareigas, bet ir tarnavo pamoksli-

ninku, klausė išpažinčių Saksonijos kurfiursto Frydricho pilies bažnyčioje. Čia jis susidūrė su prekyba indulgencijomis – nuodėmių atleidimo patvirtinimo raštais, už kuriuos gautos pajamos buvo skiriamos Šv. Petro bazilikai Romoje atnaujinti. Rūpindamasis savo parapijiečių sielomis, Liuteris 1516 m. pradėjo pamokslauti prieš šią praktiką, teigdamas, kad ji neskatina žmonių nuoširdžiai atgailauti. Pasak tradicijos, 1517 m. spalio 31 d. Liuteris prie Vitenbergo pilies bažnyčios durų prikėlė 95 tezes, kuriomis skatino pradėti atvirą diskusiją šia tema – ši data laikoma Reformacijos pradžia.

Greitai Liuterio tezės buvo išverstos į vokiečių kalbą ir vos per dvi savaites pasklido po Vokietiją, o per porą mėnesių ir po visą Europą. Tai buvo vienas pirmųjų atvejų istorijoje, kai tokį greitą informacijos sklidimą paskatino neseniai išrasta spauda.

Popiežius Leonas X, kuris pradžioje rimtai nevertino girto vokiečio, kuris tikriausiai greit persigalvos, 1518 m. pavedė teologijos profesoriui, dominikonui Silvestriui Macoliniui (Sylvester Mazzolini) ištirti šį klausimą. Pastarasis parašė scholastinę tezių paneigimą. Liuteriui atsakius,

prasidėjo kontroversija. Toliau svarstant indulgencijų pagrįstumą buvo suabejota absoliučia popiežiaus valdžia, ir netrukus Liuteris ėmė drąsiai ją neigti tvirtindamas, kad Bažnyčia yra visų tikinčiųjų bendruomenė, kaip jau anksčiau teigė Džonas Viklifas (John Wycliffe) ir Janas Husas (Jan Hus). Atsakydamas į popiežiaus grasinimą jį atskirti nuo Bažnyčios, Liuteris nusiuntė popiežiui garsųjį savo veikalą *Apie krikščionio laisvę*. 1521 m. sausio 3 d. Leonas X savo bule Decet Romanum Pontificem Liuterį ekskomunikavo.

Iškvietas į imperatoriaus Karolio V 1521 m. Vormse sušauktą reichstagą, M. Liuteris drąsiai ir atvirai gynė savo įsitikinimus ir už tai imperatoriaus ediktu buvo paskelbtas už įstatymo ribų. Pasak tradicijos, Vormse Liuteris ištare garsiąją frazę: *Čia aš stoviu. Aš negaliu kitaip. Tepadeda man Dievas*.

Persekiojamą Liuterį priglaudė Saksonijos kurfiurstas Frydrichas savo pilyje Vartburge. Čia jis pradėjo versti Bibliją į vokiečių kalbą, kad ji taptų plačiau prieinama tikintiesiems, ir taip jie būtų mažiau priklausomi nuo dvasininkų. Naujojo Testamento vertimas buvo išleistas ►

► 1522 m., o visos Biblijos – 1534 m.

1525 m. Liuteris vedė Katariną fon Borą (Katharina von Bora), kuri Reformacijos idėjų įkvėpta paliko vienuolyną. Pareigos paskatinėta santuoka (to meto visuomenėje moterys galėjo rinktis tik šeimą arba vienuolystę) tapo tvirta sąjunga, o Katarina – ištikima vyro pagalbininke, atrama, netgi ūkvedė iki pat jo mirties. Martynas ir Katarina Liuteriai susilaukė šešių vaikų. Liuterio santuoka daugelyje krikščioniškųjų tradicijų pradėjo judėjimą už dvasi-ninkų santuokas.

Liuteris siekė pertvarkyti institucinę bažnyčios struktūrą ir pamaldų tvarką. 1525–1529 m. jis įsteigė priežiūros instituciją, padėjo naujos liturgijos pagrindus ir pateikė aiškią mokymo suvestinę sudaręs du katekizmus. Stengdamasis nesutrikdyti

ir nenuvilti žmonių, Liuteris vengė kraštutinių pokyčių ir nenorėjo atsisakyti visų senesnės pamaldų tvarkos elementų. 1526 m. jis parengė liturgiją vokiečių kalba, kurią siūlė papras-tiems žmonėms kaip alternatyvą jo paties 1523 m. pasiūlytai lotyniskajai liturgijai. Liuteris įvedė bendruome-ninį giedojimą vokiečių kalba, ben-drai kartojamą tikėjimo išpažinimą, katekizmo skaitymą, supaprastino krikšto ir santuokos apeigas.

Liuteris manė, kad katekizmo mokymas – tinkamas būdas per-duoti bendruomenei krikščionybės pagrindus, todėl 1529 m. parengė ganytojams ir mokytojams Didįjį katekizmą bei jo santrauką – Mažąjį katekizmą, kuriuo remdamiesi tėvai galėjo mokyti savo vaikus ir dvasi-nes tiesas išsiminti patys. Katekiz-muose klausimų ir atsakymų forma

suprantamai išdėstytas mokymas apie Dešimt Dievo įsakymų, Apašta-liškąjį tikėjimo išpažinimą, Krikštą ir Viešpaties Vakarienę. Mažasis ka-tekizmas laikomas aiškaus religinio mokymo pavyzdžiu ir naudojamas iki šiol, kaip ir Liuterio giesmės bei Biblijos vertimas.

1530 m. Liuteris pritarė savo bendražygio Pilypo Melanchtono sukurtam *Augsburgo išpažinimui*. 1537 m. jis parašė *Šmalkaldeno straipsnius*, kuriuose išdėstė savo mokymą – šį dokumentą pasirašė didžioji liuteronų teologų dalis.

Liuteris mirė 1546 m. vasario 18 d., sulaukęs vos 62 metų. Jis palaido-tas Vitenbergo pilies bažnyčioje.

Parengė Dalia Janušaitienė

2017 vasario 24 d.

Iš www.reformacija500.lt

Lietuvos pašto ženklas *Reformacijai – 500*

Sausio 7 d., šeštadienį, apyvartoje pasirodė pirmieji 2017 m. laidos Lietuvos pašto ženklai. Itin džiugu, kad vienas iš jų skirtas Reformacijos 500 metų jubiliejui.

Dailininkės Indrės Ratkevičiūtės sukurtame pašto ženkle pavaizduo-tas Reformacijos ir protestantiz-mo pradininkas Martynas Liuteris (1483–1546) bei Vitenbergo pilies bažnyčios siluetas. Pašto ženklo *Reformacijai – 500 metų* nomina-las – 0,39 euro, jis išleistas 200 tūkst. egzempliorių tiražu. Kartu su pašto ženklų pasirodė ir pirmosios dienos vokas. Pašto korespondencija, ap-mokama naujaisiais pašto ženklais, sausio 7 d. Vilniaus centriniame pašte buvo antspauduojama pirmo-sios dienos datos spaudu.

Beje, išleistas Reformacijos ju-biliejus pašto ženklas 2017 m. pašto ženklų konkurse laimėjo antrą vietą. Pirmą vietą laimėjo dailininko ir do-kumentinių filmų režisieriaus Do-manto Vildžiūno (1963 07 28–2016 11 09) projektas. Kadangi pirmos vietos pašto ženklo autorius mirė, kol nebuvo autorinių teisių perėmė-jo, nebuvo ir galimybės atlikti rei-kiamų procedūrų dėl šio konkretaus pašto ženklo išleidimo. Dėl šio auto-rius sukurtų darbų įamžinimo paš-to ženkluose ateityje bus bendrauja-ma su autoriaus teisių paveldėtojais.

Per metus *Lietuvos paštas* išlei-džia 25–27 pašto ženklus. Kad pašto ženklų būtų įamžintas Reformaci-jos 500 metų jubiliejus, dar 2016 m. vasarį į akcinę bendrovę *Lietuvos paštas* oficialiai kreipėsi Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugija, prašymus Reformacijos ju-biliejų įtraukti į leidybos planą siun-tė privatūs asmenys, filatelistai.

Gaila, kad atsakingų institu-

cijų pritarimo nesulaukė siūlymas 2017 m. pašto ženklų pagerbti bene žymiausio XVIII a. Lietuvos archi-tektų, liuteronų Jono Kristupo Glau-bico (*Johann Christoph Glaubitz*, 1700–1767), kurio mirties 250-ąsias metines minėsime kovo 30 d., atmi-nimą.

Kęstutis Pulokas

„Lietuvos evangelikų kelias“,

2017 Nr.1-2

Pašto ženklas ant pirmosios dienos voko su specialiu spaudu

Iš *DEBRECENO* sugrįžus

Vengrijos Reformatų Bažnyčios kvietimu 2017 m. sausio 30 – vasario 1 dienomis kuratorė dr. RENATA BAREIKIENĖ lankėsi Vengrijos Reformacijos lopšyje – Debreceno mieste

Debrecene buvo švenčiamas Reformacijos jubiliejinių 500 metų ir Reformatų Bažnyčios įkūrimo Vengrijoje 450 metų minėjimo iškilmingas atidarymas. Į iškilmes buvo pakviesti 38 ekumeniniai svečiai iš įvairių protestantiškų pasaulio Bažnyčių, kurios yra Vengrijos Reformatų Bažnyčios partnerės, arba vengrų Reformatų Bažnyčios diasporoje atstovai.

Daugiausia svečių buvo iš Korėjos presbiterionų Bažnyčios – net 8, iš Vokietijos – 5, iš Kanados – 3, iš kitų šalių, tokių kaip Taivanas, JAV, Olandija, Škotija ir kt., – po du. Graikija, Ispanija, mūsų kaimynė Lenkija ir Lietuva atsiuntė po vieną delegatą. Dalyvavo ir Pasaulinės Reformatų Bažnyčių Unijos pirmininko pavaduotojas p. Bas Plaisier su ponia. Smagu buvo susitikti su mums gerai pažįstamais Lenkijos Reformatų Bažnyčios vyskupu Marek Izdebski ir p. Dietmar Arends iš Lipės, Vokietija. Po dviejų dienų bendravimo įsigijau ir daugiau draugų.

Šventė buvo ypatingai iškilminga, graži ir išpūdinga. Dar man niekada neteko būti tokioje reformatiškoje aplinkoje, tarp taip entuziastingai ir šventiškai nusiteikusių žmonių. Pakanka pasakyti, kad Vengrijoje gyvena 1,15 mln. reformatų, septyniose Vengrijai kaimyninėse šalyse – 2,5 mln. vengriškai kalbančių reformatų, o vien Debrecene – per 121 tūkst. reformatų.

Šventė prasidėjo antradienio, sausio 31-sios, rytą. Visas miestas buvo išpuoštas didžiuliais Refor-

macijos jubiliejui skirtais stendais, įvairaus dydžio ir formato. Ir nei viename žodis „Reformacija“ nebuvo parašytas mažąja „r“ raide (ne taip, kaip mūsų mums darančiame gėdą ir mus žeminančiame nekvalifikuotai sukurtame logotipe).

Aikštėje prieš Didžiąją reformatų bažnyčią, kuri yra Debreceno simbolis, buvo pastatyta apšildoma (lauke buvo apie 10 laipsnių šalčio) didžiulė palapinė. Joje vyko *Agora*, tai kažkas panašaus į mūsų knygų mugę Litexpo rūmuose, tik mažesnio masto. Daugybė žmonių, daugybė stendų su literatūra, įvairiais suvenyrais, knygomis, bukletais, ten pat žmonės buvo vaišinami karšta arbata ir kava. Toje palapinėje buvo įrengta scena, nuo kurios svečiai ir vietiniai dalijosi liudijimais, ką jiems reiškia Reformacija. Čia žodis buvo suteiktas ir man. Kadangi aš pati save įvardiju kaip *reformatė nuo 16 amžiaus*, tai man nebuvo sunku surasti žodžių, ką man reiškia Reformacija.

Sužinojau, kad Vengrijoje gyvena daug romų (čigonų) tautybės žmonių, apie 600 tūkstančių. Daugelis iš jų yra reformatai, studijuoja teologiją Debreceno kolegijoje. Šiame renginyje pasirodė romų reformatų choras, savo paliudijimu pasidalino Kolegijos dėstytojas, to choro vadovas.

Dar vienas labai svarbus ir įdomus akcentas buvo taip vadinamas *Reformacijos kelio žemėlapis* „Reformacijai 500“*. Tai didelis mėlynas sunkvežimis, kuriame įrengta

paroda, skirta Reformacijos 500-ųjų metų jubiliejui. Šis sunkvežimis 2017 metais kelias per Europą skersai ir išilgai. Kelionę baigs Rygoje spalio mėnesį. Deja, Lietuvoje nesustos, į Biržus neužsuks, nes niekas nepakvietė. Man nepavyko ką nors pakvesti, maršrutas jau sudarytas.

Svarbiausias renginys – tai iškilmingos pamaldos Didžiojoje reformatų bažnyčioje. Archeologiniai tyrimai rodo, kad toje vietoje bažnyčia stovėjo jau XII amžiuje, XIII – XIV amžiuose buvo keletą kartų perstatinėjama, plečiama ir tapo didžiausia, dominuojančia gotikine Šv. Andriejaus bažnyčia.

Tačiau, kilus Debrecene dideliame gaisrui, 1802 m. birželio 11 d., per Sekmines, ji sudegė. Dabartinę išvaizdą įgavo pradėjus atstatyti 1805 metais, o pirmosios pamaldos įvyko 1819 metais. Tai labai didelė bažnyčia. Jos rytų – vakarų navos ilgis – 55 metrai, plotis – 15 metrų, šiaurės – pietų navos ilgis – 38 metrai, plotis – 14 metrų. Dviejų bokštų aukštis – po 61 metrą. Joje telpa ~ 1500 tikinčiųjų.

Prieš iškilmingas pamaldas prie įėjimo išsirikiavo per 50 Vengrijos reformatų Bažnyčios vyskupų. La-

* *Reformacijos kelio žemėlapiu* pavadintas 500-ųjų Reformacijos metinių minėjimas, prasidėjęs 2016 metų lapkričio 2 d. Ženevoje, Jono Kalvino mieste, ir tęsis iki 2017 metų gegužės bei persikels į kitas Reformacijai reikšmingas vietas.

Reformacijos sunkvežimis – taip vadinama kilnojama paroda – aplankys devyniolikos šalių 67-is svarbius Reformacijai Europoje miestus, taip praturtindamas vietinius renginius.

Į *Reformacijos kelio žemėlapi* įtraukti ir juos aplankys kilnojama paroda – *Reformacijos sunkvežimis* – daugelį Vokietijos miestų, Romą, Veneciją, Vieną, Prahą. Vengrijoje, be Debreceno, dar užsuks į Sárvárą, kuriame jau 1534 m. Pilypo Melanchtono mokinyš Tamás Nádasdy įkūrė mokyklą, bei į Soproną. Taip pat lankysis ir mūsų kaimyninės Lenkijos Ščecine bei Vroclave, Norvegijos – Bergene, Švedijos – Vasterås, Suomijos – Turku, Latvijos – Rygoje. („V.r.ž.“ past.).

Prieš iškilmingas pamaldas prie įėjimo išsirikiavo per 50 Vengrijos reformatų Bažnyčios vyskupų

bai džiaugiausi, kad tarp jų buvo ir keturios moterys vyskupės. Po sveikinimų kalbų visi buvome pakviesti į iškilmingas pamaldas. Įėjusiuosius tikrai apstulbino bažnyčios dydis. Ji buvo pilnutėlė žmonių, nes ta diena (antradienis) Debrecene buvo nedarbo diena ir visi miestiečiai bei žmonės iš aplinkinių miestelių ir kaimų galėjo atvykti į pamaldas. Daugiausia buvo vidutinio amžiaus žmonės ir labai daug vyrų. Visi labai puikiai ir garsiai giedojo. Pagrindinį

pamokslą pasakė vysk. rev. dr. Istvan Szabo, vyskupijos prezidentas. Po jo kalbėjo kiti vengrų vyskupai bei trumpi pasisakymai buvo suteikti ir įvairiems svečiams iš užsienio. Kalbėjo ir mūsų kaimynas lenkas vyskupas Marek Izdebski. Noriu pasidžiaugti, kad šioje bažnyčioje, kai lankėsi Debrecene, turėjo garbės pamokslauti ir mūsų kun. Rimas Mikalauskas.

Po pamaldų lankėmės Debreceno miesto Rotušėje, kuri pradėta

statyti 1531 m. Joje įrengtos didžioji ir mažoji tarybos posėdžių salės, archyvas. Virš centrinio spaustuvės lango tebesipuikuoja dar 1582 m. išgraviruotas posakis *Mūsų Dievo Žodis pasiliks amžinai*.

Miesto, kuris dažnai vadinamas *vengrų Ženeva*, širdyje išikūrusi Debreceno reformatų teologijos kolegija. Ji įkurta 1538 metais, ir nuo tada pradėjo teikti pradinį, vidurinį ir aukštesnįjį išsilavinimą. Nusistovėjusi tokia Kolegijos lavinimo sis-

nukelta į 8 p. ►

Pamaldos Debreceno bažnyčioje

tema: mokiniai – studentai – dėstytojai – profesorai – rektoriai. Dabar – tai motininė institucija šimtams dukterinių mokyklų, yra tapusi nacionaliniu centru talentingiems studentams. Kolegijoje dėsto įžymūs Vengrijos profesorai, kurie puikiai paruošia studentus Debreceno universitetui, turi plačius tarptautinius ryšius. Kolegijoje sukaupta didžiulė biblioteka, turinti 600 000 tomų knygų, turtinga Biblijų kolekcija, kurios pasididžiavimas – taip vadinama *Liuterio Biblija*. Kolegijos muziejuje sukaupta didžiulė bažnytinio meno kūrinių kolekcija. Mums lankantis vyko įžymaus vengrų dailininko Lajos Szalay kūrinių biblijinė tematika paroda. Kolegijoje veikia keturių dalių choras *Kantus*, įkurtas 1739 metais. Tai seniausias nuolatos veikiantis choras Vengrijoje. 1838 metais įkurtas institutas mergaitėms. Pats trijų aukštų pastatas labai gražus, vienas gražiausių neoklasikinio stiliaus pastatų Vengrijoje, puikiai renovuotas. Pastato centre, virš įėjimo, puikuojasi lotyniškas posa-

kis: *Orando et laborando* (melskis ir dirbk).

Debreceno kolegija buvo ir yra Debreceno teologinio reformatų universiteto lopšys. Valstybinis universitetas įkurtas 1912 metais. Iš pradžių jis glaudėsi kolegijos pastate. Į dabartinį pastatą persikėlė 1932 metais. Universitetas turi du institutus: teologinį ir pedagoginį. Studentai mokosi šešerius metus: penkeri metai – institute ir vieneri – praktikos. Universitete studijuoja per 30 tūkstančių studentų, iš jų – 3500 užsieniečių. Tik PhD (daktaro) programą baigę jaunuoliai ordinuojami kunigais. Veikia puiki Senjorų programa, į ją priimami 50 metų sulaukę žmonės. Joje mokosi apie 150 studentų. Jie studijuoja Senąjį ir Naująjį Testamentus, dogmatiką, ekumenizmą, bažnytinę muziką.

Mūsų vadovas džiaugėsi, kad Debrecene reformatai jaučiasi labai gerai, nes jų yra dauguma, ~ 54%. Reformacijos 500 metų Jubiliejui Valstybė skyrė daugybę pinigų. Jie galėjo kurti visą edukacinę sistemą,

renovuoti bei atrestauruoti visus pastatus, jie tiesiog švyti. Galime tik džiaugtis mūsų brolių Kristuje vengrų pasiekimais ir dėkoti, kad tiek daug žmonių buvo pakviesta švęsti 500 metų Reformacijos ir 450 metų Reformatų bažnyčios įkūrimo Vengrijoje jubiliejus ir džiaugtis drauge su jais. O jie dėkojo mums, kad atvykome, sakė, kad mūsų buvimas ir mūsų pasisakymai juos dar labiau praturtino. Aš irgi grįžau labai dvasiškai pakylėta, didžiudamasi, kad esu tokios didelės reformatų bendrijos dalelytė. Esu labai dėkinga kun. Rimui Mikalauskui, kuris pasiūlė man vykti į šią kelionę.

Būčiau nedėkinga broliams vengrams nepasakiusi, kad buvo suruošti prabangūs iškilmingi pietūs ir vakarienė, kurių metu mėgavomės puikiais vengriškais patiekalais, visi vyskupai, užsienio ir vietiniai svečiai sveikinome vieni kitus su Jubiliejumi, pakeldami šampano ir puikaus vyno taures.

Kuratorė dr. Renata Bareikienė

Pamaldos Nepriklausomybės dienos išvakarėse

Tapo gražia tradicija Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčioje Vasario 16-ąją paminėti ir sutikti anksčiau – išvakarėse. Taigi ir šiemet, vasario 15-osios vakare, susirinkome į šventines pamaldas.

Renginį vedė generalinis superintendentas kun. Tomas Šernas ir parapijos klebonas kun. Raimondas Stankevičius. Šventinę Homiliją pasakė kun. Tomas Šernas.

Šiandien susirinkę į šias šventines pamaldas pagerbiame Vasario 16-osios signatarus, kurie nepabijoję ir savo parašais iškovojo mums laisvę. Be tos dienos nebūtų šiandienos. Būkime dėkingi jiems, kurių dėka turime laisvę.

Viešpatie, palaimink mus ir tuos žmones, – sakė kun. Tomas Šernas.

Vėliau pasisakė iškilmėse dalyvavę svečiai. Kultūros paveldo departamento direktorė Diana Varnaitė pasidžiaugė galėdama dalyvauti šiose pamaldose ir pabrėžė, jog Lietuvoje ev. reformatų paveldas – turtingas, o jų istorija – tai mūsų valstybingumo dalis. Ponia D. Varnaitė Vilniaus ev. reformatų parapijai įteikė dovaną – istorinę Lietuvos vėliavą. Prie sveikinimų vasario 16 dienos proga prisidėjo ir Seimo nariai Antanas Vinkus bei Dovilė Šakalienė.

Pamaldose keletą giesmių pagiedojo Vilniaus reformatų choras

D. Varnaitė Vilniaus ev. reformatų parapijai įteikė dovaną – istorinę Lietuvos vėliavą

Giesmė, vadovaujamas Janinos Pamarnackienės. Šventinę nuotaiką padėjo pajusti puikus Gražinos Petrauskaitės vargonavimas. Iškilmingos pamaldos baigtos giedant Lietuvos himną. Po jų neskubėjome skirstytis, bendravome Agapėje.

**Viktorija Liauškaitė
Nuotraukos A. Arlauskienės**

Aikštė Rygoje pavadinta *REFORMACIJOS* vardu

Antras iš dešinės – arkivyskupas Janis Vanags

Minint Reformacijos 500 metų sukaktį, 2017 m. vasario 9 d. Rygos Šv. Petro aikštė buvo pervadinta į **Reformacijos aikštę**.

Šia iškilminga proga prie Šv. Petro bažnyčios susirinko garbingi svečiai – nemažai buvusių ir šiuo metu aktyviai dirbančių Latvijos politikų, Rygoje veikiančių krikščioniškų konfesijų atstovai, žurnalistai. Sveikinimo žodį taręs Rygos meras Nilas Ušakovas pabrėžė palankų Reformacijos ekonominį ir socialinį poveikį Rygos miestui. Lentelę su naujuoju aikštės pavadinimu bei aiškinamuoju tekstu, kuriame trumpai atskleidžiamas Rygos miesto ir Reformacijos ryšys, iškilmingai atidengė Latvijos Respublikos Prezidentas Raimondas Vėjuonis ir Vokietijos Prezidentas Joachimas Gaukas.

Po iškilmingos lentelės atidengimo ceremonijos svečiai dalyvavo pamaldose Šv. Petro bažnyčioje. Jūsų dėmesiui pateikiame šių pamaldų metu skambėjusį Latvijos evangelikų liuteronų Bažnyčios arkivyskupo Janio Vanago pamokslą:

„Šiandien susirinkome paminėti ir įamžinti atminimą. Įamžinti atminimą – tai nėra tiesiog prisiminti tam tikrą įvykį. Evangelijoje pagal Luką aprašyta, kaip kartu su Jėzumi nukryžiuotas nusidėjėlis maldavo: *Viešpatie, prisimink mane, kai ateisi į savo karalystę*. Jis neprašė, kad jį paprasčiausiai prisimintų, tačiau tikėjo, kad Jėzui atsiminus, jo likimas pasikeis. Jėzus, matydamas jo tikėjimą, atsakė: *Iš tiesų sakau tau: šiandien su*

manimi būsi rojuje (Lk 23, 43). Taigi, atminimą turi lydėti veiksmai.

Reformacijos aikštė skirta Reformacijos 500 metų sukakčiai paminėti. Reformacija nebuvo vienkartinis reiškinys ar politinis supurtymas. Reformacija – tai mėginimas suprasti žmogaus kelią pas Dievą ir Dievo kelią pas žmogų. Kaip man sutikti gailestingą ir mylintį Dievą? Kaip aš, būdamas nuodėmingas, galiu tapti šventas? Kodėl žinia apie Kristų yra Evangelija, Geroji Naujiena? Reformacija paskatino tiek jos šalininkus, tiek priešininkus permąstyti šiuos klausimus.

Šiuolaikinis žmogus galbūt gali paklausti: *Na ir kas? Tikėjimas yra tik asmeninis dalykas*. Visgi Reformacija giliai palietė žmonių gyvenimus ir paliko įvairiapusį įspaudą Europos kultūroje. Siekis pakeisti žmogaus požiūrį į Dievą supurtė ir pakeitė valstybės valdymo modelį, visuomeninį gyvenimą, mokslą, literatūrą, švietimą, žinias, technikos pažangą, jau nekalbant, teologiją ir bažnyčią.

Kaip žmogui ieškoti Kristaus mokymo branduolio, jeigu jis žavisi kultūra, kuri atskirta nuo bažnyčios? Mano nuomone, tai puikiai atskleidžia istorikas, profesorius Harry's Tumanas: *Kiekviena kultūra kyla iš tam tikros idėjos ar idealo, kuris yra jos pamatas. Kultūra gyvuoja ir vystosi tol, kol tarnauja savo idealui, o nustojusi tai daryti, miršta*. Taigi, kultūra išsisemia ir tampa nebepajėgi kurti. Filosofas Oswaldas Spen-

gleris kultūros raidos etapus vadina civilizacija, bet jeigu joje nėra kūrybinės dvasios, tokią kultūrą valdo technika ir ekonomika. Tai kažkuo primena laiką, kuriame gyvename šiandien.

Rygos miesto tarybos nariai nusprendė Šv. Petro bažnyčios aikštę pervadinti į **Reformacijos aikštę**. Šis pavadinimas labai tinkamas, nes būtent per šią aikštę Rygos dvasininkai ir piliečiai 1522 m. birželio 12 d. rinkosi į Švento Petro bažnyčią diskutuoti dėl Rygos pamokslininko Andreso Knopkenso 24 tezių (derančių su M. Liuterio tezėmis – vert. past.), kurioms miestas pritarė.

Ryga tapo vienu iš pirmųjų Šiaurės Europos miestų, kuriame įsitvirtino evangeliškas mokymas. Tai turėjo milžiniškos įtakos miesto tolimesniam gyvenimui ir raštijai. Taigi Rygą pagrįstai galime kultūros klestėjimą. Ypač dėkingas esu, kad šią akimirką galime pažymėti kartu su broliais vadinti **Reformacijos** miestu. Tačiau aš drįstu galvoti, kad suteikdami šį pavadinimą Rygos tarybos nariai siekė daugiau, o ne tik prisiminti tai, kas buvo *kažkada labai seniai*. Tikrasis prisiminimas yra kur kas daugiau – jis įkvepia permainoms ir neša vaisius. Aš tikiu, kad eidami per **Reformacijos aikštę** kiekvienas pagalvosime apie savo kelią prie Dievo ir Dievo kelią pas žmones per Jėzų Kristų. Modernus XXI amžius idealų ieško gyvenime. Kalbame apie tai, kad reikėtų daugiau šių dienų didvyrių, daugiau ramybės, daugiau kasdienio didvyriškumo. Tačiau, profesoriaus Tumano žodžiais tariant: *Didvyriškumas galimas ten, kur nejudinamos vertybės didesnės už patį gyvenimą*.

Dėkoju Rygos miesto tarybai už šį sprendimą. Ačiū už atminimo plokštę, kuri primena mūsų ir seserimis iš skirtingų konfesijų ir kartu rūpintis tuo, ką Dievas paruošė mūsų laikmečiui. Telaimina Dievas Latviją.“

Iš „Svėtdienas rītis“ straipsnio
vertė Vida Cupreva
www.ref.lt

Kun. Rimas Mikalauskas: *Iš Dievo malonės išgirdau Jo Žodį ir priėmiau Jį kaip vienintelę Tiesą*

Rimas Mikalauskas gimė 1967 m. vasario 23 d. Kuršėnuose, Šiaulių rajone. Mokėsi Panevėžio internatinėje sporto mokykloje, žaidė futbolą Panevėžio, Vilniaus futbolo komandose.

Po tarnybos tarybinėje armijoje Vilniaus universitete studijavo istoriją, dirbo Seimo Informacijos ir analizės centre.

1998 m. baigė Krikščioniškos teologijos akademiją Varšuvoje (Lenkija), įgijo evangeliškos teologijos magistro laipsnį. Tais pačiais metais Kėdainiuose ordinuotas Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios diakonu, 1999 m. – kunigu. Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijos viceprezidentas. Generalinis superintendentas (2003–2010). Konsistorijos narys dvasininkas (nuo 2001 m.), Biržų ev. reformatų parapijos klebonas, vietinio dvasininko neturinčių Švobiškio ir Papilio ev. reformatų parapijų administratorius. Su žmona Renata augina sūnų Luką, dukras Emiliją ir Juliją.

Simboliška. Šiomet Reformacija švenčia 500 metų jubiliejų, Jūs – 50! Sveikiname Jus ir linkime Dievo palaimos Jūsų tarnystėje. Esate minėjęs, kad su Dievu susitikote gan vėlai, kai Jums buvo per 20 metų. Kas Jus tada taip paveikė, kad, užaugęs nereliginėje šeimoje, nekrikštytas, baigęs istorijos mokslus, pasukote Tikėjimo Keliu?

Ačiū už sveikinimus! Jei Dievas duoda, tai ir pasitinkam tuos metus, kiekvienas savo laiku. Jokio mūsų čia asmeninio nuopelno nėra, gal daugiau proga pačiam stabtelti ir suvokti, jog jau savo gyvenimo am-

žiaus pusę tikrai nugyvenai. Kaip ir ką nuveikei? Prisiminti tuos, kurių jau šalia nebėra. Taip, į Tikėjimo Kelią jau įžengiau būdamas istorijos studentu Vilniaus universitete. Tai buvo nuostabūs Sąjūdžio metai. Ne tik politinio išsilaisvinimo, bet ir Šv. Dvasios malonės išsiliejimo metai daugeliui Lietuvoje. Iš Dievo malonės ir aš išgirdau Jo Žodį ir priėmiau Jį kaip vienintelę Tiesą. Jame radau gyvenimo prasmę. Kiekvienas ją turi atrasti asmeniškai. *Niekas negali ateiti pas mane, jei mane siuntęs Tėvas jo nepatraukia* (Jn 6,44), todėl neturėtų stebinti, kad yra krikščionių, užaugusių nereliginuose ar kitos religijos šeimose, yra daug žmonių, užaugusių *senas tikėjimo tradicijas* turinčiose šeimose ir neatėjusių pas Kristų.

Kultūros paveldo departamento direktorė Diana Varnaitė, taip pat studijavusi istoriją Vilniaus universitete, prisimena Jus kaip labai energingą, linksmą jaunuolį, kurį stebėdama niekad nebūtų pagalvojusi, kad tapsite kunigu. Kaip dabar Jus priima jūsų jaunystės draugai? Teologijos studijų draugai? Ar bendraujate, ar padedate vieni kitiems Dievo tarnystėje?

Jei jaunas nebuvai energingas, linksmas, tai kas beliks iš tavęs perkopus penkiasdešimt!? O tais laikais, kaip ir šiais, kunigystė nebuvo ir nėra tai, ko žmogus sąmoningai siekia. Tai juk – pašaukimas. Ir niekur nedingsi... Va, mane tokį ir pašaukė, kai atėjo metas. Su daugeliu studijų draugų palaikau ryšius ar susitinkame dėl tarnybinių dalykų. Nemažai mano kursiojų šiandien dirba kultūros paveldo, švietimo,

užsienio reikalų institucijose. Istoriško išsilavinimas naujai atgimstančioje Lietuvoje suteikė galimybių daugelyje sričių įsitraukti į jaunos valstybės statybą. Suprantama, jog studijų ryšiai išlieka ir padeda suprasti vieni kitus, besidarbuojančius savo darbų srityse. O Alma Mater Vilnensis nariu ne tik jaučiuosi, bet esu ir šiandien per istorikų korporaciją *Tilia*. Kaip minėta, buvom aktyvūs studentai, tad dar 1989 metais įkūrėme Vilniaus universitete istorikų korporaciją *Tilia*, kuri jau yra savo amžiumi bene ilgiausiai, nepertraukiamai gyvuojanti studentų korporacija Lietuvoje! Kaip filistariai esame kviečiami į studentiškas šventes. Iš tiesų labai miela sugrįžti ir pamatyti *Korp! Tilia* jaunus, linksmus, energingus juniorų ir senjorų veidus. Atrodo, jog taip neseniai buvome patys tokie.

Kas buvo autoritetai, pasirenkant kunigystę?

Kaip čia pasakius... Buvo Tas, kuris pašaukė – Kristus, Jam daviau ordinacijos priesaiką ir prieš Jo Surinkimą. Sutikau ištikimų Kristaus tarnų ir mokiausi iš jų klaidų. Supratau, jog kunigo rūbai nesuteikia jokių privilegijų. Tik atsakomybę.

Savo pirmuose tikėjimo žingsniuose ir pašaukime prisimenu jau pas Viešpatį iškeliavusį mano dvasios mokytoją, neformalų krikšto tėvą – Joną Gylį (Johan Gilles). Tačiau tokių *krikštatėvių* buvo ir daugiau, ir jiems esu labai dėkingas: kun. Reinholdui Morui, kunigams Boguslav ir Zdislav Trandoms. Amerikiečių dvasininkams: Donald Bob, David Evans, Chuck Mendanhall ir Jane Holslag. Kura-

torėms Aleksandrai Balčiauskienei ir Halinai Dilienei bei Palmyrai Šileikienei. Pastarosios – mano dvasios močiutės.

Dėka jų pažinau kunigus ir žmones, kuriu asmeniškai nesutikau, bet jų gyvenimo pavyzdžiai ir tarnystė man su didele meile perteikti, perpasakoti. Dievui dėkoju už savo gyvenimo kely sutiktus brolius ir seses, su kuriais buvom ir tebesame tarnystėje. Dėkoju ir už tuos, kurie mano broliais, sesėmis nebuvo, bet grūdino mane savo širdies kietumo darbais.

Kitąmet sukaks 20 metų, kai buvote ordinuotas Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios diakonu. Ar pasiteisino Jūsų lūkesčiai? Jeigu taip, tai kuo Jums žavus šis pašaukimas? Tiek evangelikai reformatai, tiek prašalaičiai, užklystantys į Biržų evangelikų reformatų bažnyčią, žavisi Jūsų pamokslais, kuriuose, pasak jų, labai aiškiai, kiekvienam suprantamai dėstote Dievo Žodį. Netgi juokaujama, kad per Mikalausko pamokslus *miegas neima*. Ar tie pamokslai – talento, ar didelio darbo pasekmė?

Nepamenu, ar turėjau konkrečių lūkesčių. Tik mačiau labai daug manęs laukiančio darbo. Šiandien galiu pasakyti, kad dar daugiau nemačiau, o buvo man pridėta. Buvau ten, kur reikėjo, dariau tai, ką reikėjo. Kartais labai to nenorėjau, bet turėjau būti. Todėl man kunigystė labai primena kario tarnystę – juk karys nesvarsto, jis vykdo įsakymus. Kartais būdavo labai sunku, tačiau, gal skirtingai nei kario tarnystė, čia visuomet turėjau visišką pasitikėjimą savo Valdovu, ir užduotis vertė vykdyti sąžinė, o ne mirtingi žmonės.

Kuo žavus šis pašaukimas? Ne-pasakychiau, jog čia yra kuo žavėtis.

Bet tikrai yra kuo stebėtis. Tai labai greitai bėgantis laikas. Labai didelis akiratis – sutinki labai daug įvairių žmonių. Labai daug gyvenimo sričių, į kurias tenka gilintis, jas pažinti. Neišskiriant ir savęs. Būtent, Dievo Žodžio šviesoje. Nuolat privalai studijuoti, gilintis į Šventąjį Raštą, Bažnyčios daktarų mokymą. Dabar daug lengviau sekti naujausią teologinę literatūrą, tačiau ji labai įvairi ir labai įvairūs gyvenimo iššūkiai. Iš esmės, panašiai buvo XVII amžiuje, vienok, ir kitaip.

O dėl pamokslų – mane žavėjo amerikiečių presbiterionų gebėjimai, pamokslavimo stilius. Iš jų mokiausi, klausydamas jų pamokslų. Žinoma, juk studijavau teologiją, juk ruošiausi būti pamokslininku. Iš esmės kalbu apie tai, ką pats išgirstu Dievo Žodyje. Nėra jau taip sunku, kai Tuo Žodžiu pasitiki, Jį pažįsti. Visada meldžiu, kad, būtent, Tą Žodį pamokslaučiau. Mane guodžia tai, jog ir dėl blogo pamokslininko Dievo Žodis nepraranda vertės. Kaip ir Jis neįgyja daugiau vertės dėl gero pamokslininko. O užmigt per pamokslą nėra naujiena. Net ir apaštalui Povilui pamokslaujant ėmė ir užmigo jaunuolis! Visa laimė, kad apaštalas tuo metu pamokslavo,

nukelta į 12 p. ►

Kun. Rimas Mikalauskas 2004 m. ordinuotas superintendentu

tai tam jaunuoliui taip blogai nesi-
baigė, kaip galėjo baigtis... (žr.: Apd
20, 9-12).

Iš ko paveldėjote tokį gražų balsą? Muzikos pajautą?

Be abejonės – Dievo dovana.
Mano abu tėvai turi gerus balsus ir
šiandien tebėra tremtinių choro ir
ansamblių dalyviai. Žinot, kai išgirs-
ti nuostabias psalmių, giesmių me-
lodijas, suprantį jų teologinę mintį
ir Dievo mokymą, tai kaip gali ne-
giedot gražiai? Jei tavo sielai gera...

Dažnai mėgstate cituoti Šven- tojo Rašto žodžius, kad Dievą my- lintiems – viskas į gera! (Rom 8, 28). Vadinasi, Jums – viskas į gera?

Visiška tiesa. Tiesa ir tai, jog ta
mūsų žmogiška meilė Dievui – labai
jau skurdi. Tad, pagal žmogų, visaip
būna, bet jei malonė aplanko – visad
tik į gerą. Verta dar atsiminti, jog tas
tikras geras, kol dar kvėpuojam, ti-
krai neatėjo. Jis – ne čia, o ten, kai
išeisim į Viešpaties pensiją.

Pristatykite savo gražią šeimą, jos tradicijas, pomėgius.

Mėgstam keliauti. Visi. Auto-
mobiliu, dviračiais, laivais. Augam.
Visi – asmenybės. Džiaugiuosi, jog
kartu kasdien švenčiam šeimos pa-
maldas: giedam, skaitom Šv. Raštą ir
gilinamės į katechetines tiesas. Vai-
kai – labai įžvalgūs, o jų dėmesys ir
klausimai – didelis turtas. Be mano
antrosios pusės nebūtų tokio manęs,
koks esu. Turiu stiprų savo tarnystės
užnugarį.

Ar randate laiko jaunystės ais- trai – futbolui? Juk buvote Lietu- vos I-ųjų jaunimo žaidynių čem- pionas, Lietuvos jaunių futbolo rinktinės kandidatas, žaidėte Pa- nevėžio Ekrano jaunių ir Panevė- žio Statybos, Vilniaus Mokslo fut- bolo komandose? O gal su sūnumi Luku vaikotės kamuolių?

Visai nutolau. Žinoma, prisi-
menu, kai sutinku tų laikų kolegas.
Esu tikras, jog Dievas mane futbo-
lu išmokė dirbti komandoje. Beje,
gana vyriškoje. Ir vertinti tai, jog,
tau padarius klaidą, ją taiso tavo ko-
mandos draugas. Ir pats taisai, kai
jis padaro klaidą. Prastai tai koman-

dai, kuri įsivelia į tarpusavio ginčus.
Tuos laikus prisimenu labai šiltai,
esu labai dėkingas savo kolegoms-
komandai, treneriams, kurie buvo
geri pedagogai, ypač Vytautui Blins-
trubui ir š. a. Vidmantui Kuncei. Ir
Panevėžio sporto mokyklos interna-
to mokytojams ir auklėtojams. Beje,
su savo anglų kalbos mokytoja Regi-
na Ranoniene tebepalaikome ryšius
iki šiol. Esu jai dėkingas ir giriuosi,
jog stojamąjį anglų kalbos egzaminą
į Vilniaus universitetą išlaikiau pui-
kiai. O iš tiesų – šia kalba šiandien
skaitau Jono Kalvino, Ulricho Zwin-
glio ir kitų teologijos klasikų bei šių
dienų teologų (R.C. Sproul, Kevin
De Young ir kt.) darbus.

Lietuvai atkūrus Nepriklauso- mybę, dirbote Seime, Informacijos ir analizės centre. Ar nenorėtumė- te vėl peržengti tų rūmų slenksčio, tik kitu statusu? Būtų šaunu turėti kunigą – Seimo narį.

Taip, tai buvo trumpas laikotar-
pis po studijų Vilniaus universite-
te, iki teologijos studijų Varšuvoje.
Trumpas, bet ryškus ir davęs geros,
vertingos patirties. O Seimo rūmus
aplankau ir, jei tokia Dievo valia,
lankysiu kitu statusu. Kaip Lietuvos
evangelikų reformatų Bažnyčios at-
stovas. Jei ten įžengčiau Seimo nario
statuse, turėčiau suspenduoti kunigo
tarnystę. Man daug mieliau yra tekę
ir tenka dirbti su Seimo nariais. Ma-
nau, jog būtų prastai, jei reiktų kuni-
gams eiti dirbti į Seimą (na, nebent
kapelionais – tai taip) ar atstovauti
rinkėjams. Geriau, kai yra Seimo
narių, kurie jautrūs ir nuoširdūs ti-
kėjimui. Ne atsitiktinumas, kad šie-
met minime Reformacijos 500-ąsias
metines Lietuvoje. Šiam minėjimui
kelį Seime nutiesė Aleksandras
Zeltinis, praėjusios kadencijos Sei-
mo narys, išrinktas Biržų-Kupiškio
krašte. Draugiškus, dalykinius san-
tykius palaikome ir su dabartiniais
Seimo nariais, atstovaujančiais Bir-
žų kraštui: Viktoru Rinkevičiumi ir
Audriumi Šimu.

Dar gajį nuostata, kad viskas, kas už Vilniaus – provincija. Ar jau spėjote pamilti Šiaurės Lie- tuvos sostinę (beje, kiek jau metų joje gyvenate?)

*Kun. Rimas sodinant Radvilų
ąžuolyną Dubingiuose*

Et, kad visa mūsų Lietuva su visu
Vilniumi – ta pati, o ne kita provin-
cija..., tai sakau ne su panieka, bet
gerąja prasme. Ar Lietuvoje kada
iš tiesų buvo tikrai susiformavęs
miestelėnų luomas? Nebent užuo-
mazgos. O Vilnius – visos Lietuvos
kaimų ir miestelių palikuonys. Ir tų
pačių Biržų. Mūsų visi vaikai gimė
Biržuose. Su nostalgija pamenu Kė-
dainius. Irgi – kunigaikščių, evan-
gelikų reformatų Radvilų buvusios
valdos. Biržų, dar esant evangelikų
reformatu, neįmanoma nepamilti.
Tai – perlas Lietuvos karūnoje.
Įvairiomis prasmėmis. Jie gražėja
savo išore. Deja, kaip ir absoliuti
dauguma Lietuvos miestelių, trau-
kiasi, mažėja. Dėl to – liūdna. Bet
labai smagu, kai juose sutinku bir-
žiečius, sugrįžusius ar tai trumpam,
ar ilgesniam laikui. Jaunus, išsilavi-
nusius, šviesius. Tuomet sukrebžda
viltis, jog jie dar čia grįš. Kai ateis
Dievo malonės laikas. O dėl Jo ir
aš čia esu. Mes esam. Kaip Kristaus
pašaukti tarnai ir Jo Surinkimas.
Soli Deo gloria!

**Kalbėjosi Aurelija Arlauskienė
Nuotraukos D. Buinickaitės,
A. Risakovienės, G. Vaitiekūno**

Pirmosios gramatikos autorius KAZIMIERAS KRISTUPAS DAUKŠA

Biržų evangelikų reformatų kapinėse stovi ažuolinis paminklas evangelikų reformatų mokyklos mokytojui, lietuvių kalbininkui Kazimierui Kristupui Daukšai.

Kazimieras Kristupas Daukša gimė apie 1796 metus Neciūnų kaime, Parovėjos seniūnija. <...>.

K. K. Daukša Sinodo lėšomis 1819–1824 metais mokėsi Kėdainių apskrities mokykloje. Kelerius metus joje mokytojavo, o 1830 metais jis jau Biržų evangelikų reformatų parapijinės triklasės mokyklos mokytojas ir bažnyčios vargonininkas. Jautrų ir kartu reiklų mokytoją iš pašaukimo, Reginos Mikšytės žodžiais, neapdiržusį nuo gyvenimo negandų ir kuklios algelės, vertino ne tik mokinių tėvai. 1849 metais Vilniaus evangelikų reformatų Sinodo suvažiavime jis už gerą darbą ir pastangas buvo paskatintas 15 sidabro rublių premija.

Kazimieras Kristupas Daukša buvo ne tik puikus pedagogas, bet ir pirmosios lietuvių kalba parašytos (iki jo lietuvių kalbos gramatikos buvo rašytos lenkiškai, vokiškai, lotyniškai) gramatikos *Trumpa kalbomokslė liežuvio lietuviško bei Lietuvių-lenkų žodyno* autorius. An-

tanus Smetona (kalbininkas – „V.r.ž. – past.) mano, kad gramatika buvo parašyta 1835–1860 metais. Abu rankraščiai dingę. Gramatikos išliko tik sūnaus (poeto, 1863 metų sukilėlio ir tremtinio) Edvardo Jokūbo Daukšos nurašyti lietuviškas ir lenkiškas rankraštiniai nuorašai. Manoma, kad gramatika buvo parašyta lenkiškai, o paskui verčiama į lietuvių kabą. Tekste yra taisymų, gal gramatikos autoriaus, o gal gramatiką perrašiusio sūnaus Edvardo Jokūbo. Gramatika rašyta Biržų (rytų aukštaičių, panevėžiškių) šnekos pagrindu, bandyta ją norminti, gramatikos autorius buvo susikūręs unikalią rašybą, ją tobulino.

Antano Smetonos vertinimu, gramatika pakankamai išsami, kvalifikuotai parašyta, nenusileidžia geriausiems to meto šios srities darbams.

Iš Algirdo Butkevičiaus straipsnio
Gimtosios kalbos takais.
Tarptautinei gimtosios kalbos dienai
2017-02-24
www.selonija.lt

Paminklas kalbininkui K. K. Daukšai senosiose reformatų kapinėse Biržuose.
Algirdo Butkevičiaus nuotr.

Sveikiname

Jubiliejus – tai mirksnis laiko begalybė,
Tai kometa, praskriejanti tik kartą per metus.
Tai ta diena, kai stabteli darbų gausybė
Ir žvaigždės danguje palaimina suėjusius metus.

Su garbingu 50 –ties metų Jubiliejumi
nuoširdžiai sveikiname gerb. kunigą RIMĄ MIKALAUSKĄ.

Linkime sveikatos, tvirtos dvasios, ištvermės ir meldžiame Viešpatį
globoti šio gyvenimo kelyje.

Panevėžio evangelikai reformatai

I N F O R M A C I J A

prof. Algirdas Venalis, 1991 m. Vilniaus miesto savivaldybės Aplinkos apsaugos skyriaus vedėjas Kęstutis Turonis, Medardo Čoboto trečiojo amžiaus universiteto rektorė dr. Zita Žebrauskienė, knygos autorė Gražina Dagytė.

Vasario 5 d. Kauno ev. reformatų parapijos pamaldose dalyvavo ir po pamaldų pasveikino Jubiliejaus proga misionieriaus Franko van Daleno žmoną Emily Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnės – Tarybos narės ir pirmininko pav. Danguolė Juršienė.

Vasario 10 d. Medeikiuose, vaikų globos namuose *Vaiko užuovėja* įvyko visuotinis darbuotojų susitikimas su Steigėjo atstovu, Lietuvos evangelikų reformatų Konsistorijos viceprezidentu kun. Rimu Mikalaušku, Biržų r. savivaldybės vice-mere Irute Varziene bei Savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyriaus vedėja Giedra Gedviliene. Šiuo metu Įstaigoje gyvena 23 vaikai, globojami 22 darbuotojų. Viliamasi, jog šis

*Emily ir Frankas van Dalenai
Kauno ev. reformatų bažnyčioje
po pamaldų*

susitikimas su *Vaiko užuovėjos* kolektyvu šiek tiek nuramino ir suteikė aiškumo apie tai, ko galima tikėtis darbuotojams ir globotiniams artimiausiu metu bei tolimesnėje perspektyvoje.

Vasario 2 d. Vilniuje, Signatarų namų salėje vyko biržietės reformatės Gražinos Dagytės knygos – biografinės apybraižos apie gydytoją, mokslininką, Lietuvos Nepriklausomybės Atkūrimo Akto signatarą Medardą Čobotą – sutikimas. Renginį vedė taip pat biržietė, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubo prezidentė Birutė Valionytė.

Prisiminimais dalinosi Lietuvos Nepriklausomybės Atkūrimo Akto signatarai Česlovas Okinčicas ir Zbignevas Balcevičius, Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Inovatyvios medicinos centro direktorius

Reformatų sodas

Vilniaus miesto savivaldybė vasario pirmą savaitę pasirašė skvero Pylimo gatvėje priešais Reformatų bažnyčią projekto finansavimo iš Europos Sąjungos lėšų sutartį. Skveras dabar vadinamas *Reformatų sodu*. Numatyta iki 2019 m. lapkričio 30 d. atkurti ir sutvarkyti šią Vilniaus miesto centre esančią erdvę, pritaikyti vilniečių kultūriniais, edukaciniais, rekreaciniais poreikiams. Bus sutvarkyti želdiniai, įrengti nauji takai, mažosios architektūros elementai, vaikų žaidimo aikštelės, fontanas, viešasis tualetas, apšvietimo, lietaus nuotekų, buitinių nuotekų, vandentiekio ir elektros tinklai, prisijungimo prie inžinerinių tinklų įvada, skirti sezoninei lauko kavinei.

Pradedamas įgyvendinti projektas *Kultūrinį – istorinį paveldą reprezentuojančio Reformatų sodo atkūrimas ir*

sutvarkymas bus finansuojamas pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą.

Šiam projektui Vidaus reikalų ministerija skyrė per 1,7 mln. eurų struk-

tūrinių fondų lėšų, 202,6 tūkst. eurų – valstybės biudžeto lėšos, savivaldybės lėšų dalis sudaro 101,3 tūkst. eurų. Bendra projekto vertė – 2,03 mln. eurų. Sausio 23 d. pasirašyta projekto finansavimo sutartis su VŠĮ *Centrinė projektų valdymo agentūra*.

„V.r.ž.“.inf.

Vasario 23–26 d. Vilniuje vykusioje Tarptautinėje Knygų mugėje (Lietuvos parodų ir kongresų centre LITEXPO) protestantiškų leidyklų stende **Reformacijai 500** leidyklos *Reformatų literatūros centras*, *Verba Vera* ir *Ganytojas* pristatė savo pastaraisiais metais išleistą tiek teologinę, tiek ir populiariąją šiuolaikinę krikščionišką literatūrą. Visos mugės metu vaikai galėjo pažaisti loginį žaidimą *Vitenbergo katedros paslaptys*.

Vasario 24 d. Knygų mugėje LRT studijoje *Forumas* vyko diskusija *Pirmosios lietuviškos knygos akibrokštas. Reformacijos katekizmų žinia*, kurią vedė rašytoja Rūta Vanagaitė, kalbėjo LERB generalinis superintendentas kun. Tomas Šernas, LEU Istorijos fakulteto l. e. p. dekanas doc. dr. Deimantas Karvelis, teologas krt. Holgeris Lahayne ir Krikščionių bendrijos *Tikėjimo Žodis* vadovas, pastorius Gabrielius Lukošius.

Vasario 25 d. Knygų mugėje, Konferencijų salėje vyko diskusija, tema: *Moteris – ganytoja: papiktinimas ar sveikintina pažanga? Moters pastoracinės tarnystės raida ir perspektyvos Lietuvos evangelinėse bažnyčiose* Šiaulių bažnyčios *Tiesos Žodis* pastorės Anželikos Krikštaponienės knygos *Moteris – Ganytoja?* pagrindu. Diskusijoje dalyvavo autorė, istorikas dr. Deimantas Karvelis, Klaipėdos evangelikų baptistų bažnyčios tarnautoja, teologė Sandra Daktaraitė, Lietuvos evangelikų baptistų bendruomenių sąjungos misionierius Henrikas Žukauskas.

Vasario 26 d. Vilniaus ev. liuteronų parapijos *Liuteronų namų* salėje savo naują poetinių vaizdų ir tekstų-eilėraščių knygą *KELIONĖ arba Žodžiai ir vaizdai* pristatė Čikagos (JAV) Ziono liutuvų liuteronų parapijos kunigas dr. Valdas Aušra.

Kunigas dr. Valdas Aušra

Protestantiškų leidyklų standas Knygų mugėje

Sveikiname

Jie skriejo ir bėgo, jie davė ir ėmė,
Jie džiaugė ir verkė kartu su mumis –
Tai skriaudė, tai glostė tie metai pašėlę,
ieškodami kelio visom kryptimis.
Jų geriau neskaičiuoti – lyg smiltys pažirę,
Juos telieka skaityti, lyg knygą lemties,
Kurios puslapiai sunkūs
Nuo brandaus suvokimo,
Patirties įgytos, sukaustos išminties.

/ E. Brazdžiūnienė/

Mieloji ir mylima mūsų bičiule Danguole,

Tikrai, tie metai skriejo ir bėgo kurdami visą mūsų gyvenimą,
atnešdami daugybę džiaugsmų ir rūpesčių, svaigiai malonių akimirkų ir
nusivylimų kartėlio... Ir štai jie atnešė gražų Tavo Jubiliejų. Jie nepajėgė
užgesinti visada džiaugsmu, laime, nustebimu, gerumu ir jaunyste
spinduliuojančių Tavo akių.

Džiaugiamės, kad esame drauge su Tavimi, tos pačios konfesijos, tos pačios
Vilniaus reformatų parapijos nariai. Dėkojame Tau, kad Tu visada,
nuo pat jaunystės, visa širdimi, visu protu buvai ir esi atsidavusi mūsų
Bažnyčiai, Reformacijos idėjoms.

Džiaugiamės, kad Tu ėmeisi vadovauti mūsų parapijai,
mes visada galime su Tavimi dalintis džiaugsmiais ir rūpesčiais,
galime Tau pasiguosti, o Tu - mumis pasikliauti
Tavo nelengvoje tarnystėje.

Sveikindami Tave šios gražios šventės proga, linkime nuolatinės Dievo
palaimos, kuo stipriausios sveikatos, to neblėstančio žavesio,
kuris taip būdingas Tavo asmenybei ir kad Tavo žvaigždė dar ilgai ilgai
spindėtų Tavo, Tavo artimųjų ir mūsų visų džiaugsmui.

Vilniaus evangelikų reformatų parapijos vardu seniūnų taryba

Vilnius, 2017 02 19

Sveikiname

p. DANGUOLĘ JURŠIENĘ
vasario 19 dieną atšventusių garbingą
70 – ties metų Jubiliejų.

Mus džiugina Jūsų veikla
Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios labui ir
Dievo garbei.
Tegul Jūsų širdis ir toliau džiaugiasi gyvenimu.
Linkime Jubiliatei daug gražių, kūrybingų,
sveikatingų, puikių, Viešpaties laiminamų ateities metų!

Panevėžio ev. reformatų seniūnų valdyba

Leidinio spaudos rėmėjas

Birbinių g. 4a, LT-02121, Vilnius
tel.: +370 5 2627585
mob.tel.: +370 655 24403
Linksmoji g.5, LT-02041, Vilnius
tel.: +370 5 2639004
mob.tel.: +370 652 11944
www.klion.lt

LAIDA EVANGELIKAMS „KELIAS“

„LRT Kultūra“ kanalu
šeštadienį 9.15 val.,

kartojama tuo pačiu kanalu
kitą šeštadienį 7.30 val.

Laidos redaktorius
Tomas Pavilanskas-Kalvanas,
el.p. tomaspaka@gmail.com
mob. tel. 8 676 05538

Laiškus redakcijai galite rašyti:

Pylimo 20-13, Vilnius,
Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
el.paštas: dalija@mail.lt

Parengė Dalija Gudliauskienė,
tel. 8 685 74 951

Redagavo, spausdino
Genovaitė Mikalajūnienė,
Rasa Žilytė-Šernienė,

Damian Finer

Leidėjas:

Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taiso ir trumpina
savo nuožiūra

Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.